

Analiza financijskih izvješća poduzeća Kraš d.d.

Radišić, Roberto

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics and Business in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:145:169614>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-14**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Sveučilišni prijediplomski studij

Roberto Radišić

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA PODUZEĆA KRAŠ
D.D.**

Završni rad

Kolegij: Financijski menadžment

JMBAG: 0010233519

e – mail: radisicroberto425@gmail.com

Mentor: prof.dr.sc. Domagoj Sajter

Osijek, 2024.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
Faculty of Economics and Business in Osijek
University Undergraduate Study

Roberto Radišić

**ANALYSIS OF THE FINANCIAL REPORT OF THE
COMPANY KRAŠ D.D.**

Final paper

Osijek, 2024.

IZJAVA

O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, PRAVU PRIJENOSA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je Završni (navesti vrstu rada: završni / diplomski / specijalistički / doktorski) rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, NN 119/2022).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice:

JMBAG: 0010233519

OIB: 91903945440

e-mail za kontakt: radisicroberto425@gmail.com

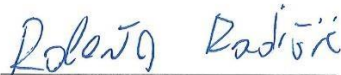
Naziv studija: Ekonomija i poslovna ekonomija

Naslov rada: Analiza financijskih izvješća poduzeća Kraš D.D

Mentor/mentorica rada: prof. dr. sc. Domagoj Sajter

U Osijeku, _____ 2024 _____ godine

Potpis

Sažetak

Ovaj rad fokusiran je na analizu financijskih rezultata društva Kraš d.d , koristeći standardne metode financijske analize za prepoznavanje ključnih pokazatelja financijskog zdravlja i uspješnosti poduzeća. Cilj ovog rada je analiza financijskih rezultata društva Kraš d.d. za 2023. godinu te procijeniti njegov financijski položaj, operativnu učinkovitost i sposobnost za daljnji rast i razvoj. U radu se koriste metode financijske analize, financijskih pokazatelja, kao što su likvidnost, profitabilnost i solventnost. Analiza je pokazala da je Kraš d.d. ima stabilnu financijsku situaciju, s pozitivnim trendovima u glavnim pokazateljima profitabilnosti i likvidnosti, ali i s određenim izazovima vezanim uz dugoročnu solventnost. Rezultati analize temelj su za donošenje strateških odluka s ciljem daljnjeg unaprjeđenja poslovanja.

Ključne riječi: financijski izvještaj, financijska analiza, financije, likvidnost

Abstract

This paper focuses on the analysis of the financial results of the company Kraš d.d., using standard financial analysis methods to identify key indicators of the company's financial health and performance. The aim of this paper is to analyze the financial results of Kraš d.d. for the year 2023 and to assess its financial position, operational efficiency, and potential for further growth and development. The paper utilizes financial analysis methods, including financial indicators such as liquidity, profitability, and solvency. The analysis revealed that Kraš d.d. has a stable financial situation, with positive trends in key profitability and liquidity indicators, but also faces certain challenges related to long-term solvency. The results of the analysis serve as a basis for making strategic decisions aimed at further improving the company's operations.

Keywords: financial report, financial analysis, finance, liquidity

Sadržaj

1. Uvod.....	7
2. Općenito o financijskim izvještajima	8
2.1. Važnost financijskih izvještaja.....	9
2.2. Vrste financijskih izvještaja	10
2.3. Financijski pokazatelji.....	12
3. Metodologija rada	17
4. Analiza financijskih izvještaja promatrane tvrtke	18
5. Rezultati i rasprava.....	26
6. Zaključak.....	28
Literatura	29
Popis slika.....	30
Popis tablica	30

1. Uvod

Financijski izvještaji i financijska analiza igraju ključnu ulogu u poslovanju svakog poduzeća. Oni pružaju osnovu za donošenje informiranih odluka, omogućujući menadžmentu da procijeni financijsko stanje tvrtke, analizira prošle performanse i planira buduće aktivnosti. Financijski izvještaji sadrže ključne podatke o financijskom stanju i performansama poduzeća. Oni uključuju bilancu stanja, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom tijeku i izvještaj o promjenama u kapitalu. Ovi dokumenti pružaju sveobuhvatan pregled imovine, obveza, prihoda, rashoda i novčanih tokova tvrtke, omogućujući menadžmentu da stekne jasnu sliku o financijskom zdravlju poduzeća. Bilanca stanja prikazuje imovinu, obveze i kapital tvrtke na određeni datum. Analizom bilance stanja menadžment može procijeniti likvidnost i solventnost poduzeća, te razumjeti njegovu sposobnost da podmiruje svoje dugove i financira buduće projekte. Račun dobiti i gubitka prikazuje prihode, rashode i neto dobit poduzeća tijekom određenog razdoblja. Ova analiza omogućuje menadžmentu da procijeni profitabilnost i operativnu učinkovitost, te identificira ključne faktore koji utječu na financijske rezultate. Izvještaj o novčanom tijeku pruža informacije o novčanim priljevima i odljevima iz operativnih, investicijskih i financijskih aktivnosti. Analiza novčanih tokova omogućuje menadžmentu da razumije likvidnost i sposobnost poduzeća da generira dovoljno novca za financiranje svojih operacija i otplatu dugova.

Financijska analiza pretvara podatke iz financijskih izvještaja u korisne informacije koje menadžment koristi za donošenje strateških odluka. Kroz razne tehnike analize, kao što su omjerni pokazatelji, horizontalna i vertikalna analiza, menadžment može dobiti uvid u ključne aspekte poslovanja. Financijska analiza pruža menadžmentu ključne informacije potrebne za donošenje strateških odluka. Na temelju analize prošlih performansi, menadžment može identificirati što je bilo uspješno i što treba promijeniti. Analiza također omogućuje predviđanje budućih financijskih potreba i planiranje odgovarajućih mjera za osiguranje održivog rasta i razvoja. Analizom financijskih izvještaja menadžment može prepoznati uspješne strategije i operacije koje su dovele do pozitivnih rezultata. Nastavljanjem tih strategija poduzeće može osigurati kontinuitet u ostvarivanju dobrih poslovnih rezultata.

2. Općenito o financijskim izvještajima

Financijski izvještaji predstavljaju završni korak u procesu obrade računovodstvenih podataka, te se pojavljuju kao glavni nositelji računovodstvenih informacija. Primarni cilj financijskog izvještavanja je pružanje informacija zainteresiranim stranama o financijskom stanju i poslovnoj uspješnosti poduzeća. Informiranje korisnika podrazumijeva prezentiranje svih relevantnih i pouzdanih podataka u obliku i sadržaju koji su prepoznatljivi i razumljivi osobama kojima su ti izvještaji namijenjeni (Žager, Žager, 2008).

Konkretno, financijski izvještaji omogućuju dioničarima, investitorima, kreditorima, regulatorima i drugim zainteresiranim stranama uvid u ključne aspekte poslovanja poduzeća, uključujući njegovu likvidnost, profitabilnost, dugoročnu održivost i financijsku stabilnost. Financijski izvještaji, koji obuhvaćaju bilance stanja, izvještaje o dobiti i gubitku, izvještaje o novčanom toku i izvještaje o promjenama na kapitalu, pružaju sveobuhvatan pregled financijskog zdravlja poduzeća. Kako bi informacije bile korisne i učinkovite, one moraju biti prezentirane na način koji je jasno strukturiran i razumljiv. To znači da financijski izvještaji trebaju biti oblikovani prema standardima i smjernicama koje osiguravaju konzistentnost, usporedivost i transparentnost, omogućujući korisnicima da donose informirane odluke temeljem točnih i pravovremenih podataka.

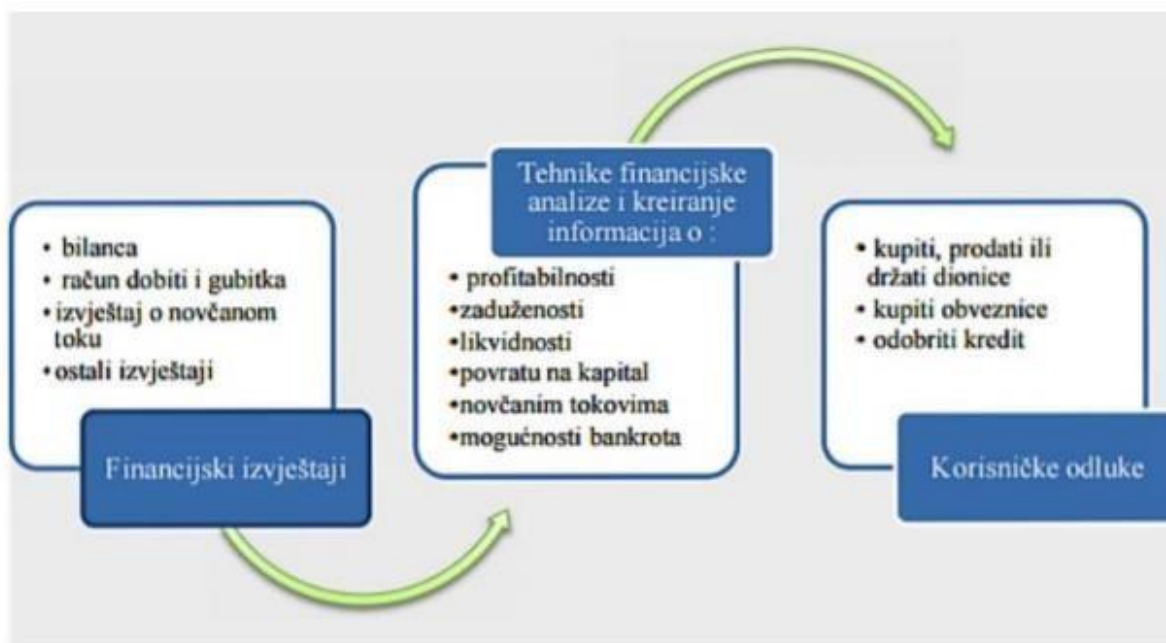
Financijski izvještaji odnose se na dokumente koje poduzeća sastavljaju kako bi omogućila provođenje financijske analize, koja im olakšava donošenje ključnih poslovnih odluka. Financijska analiza koristi razne tehnike za pretvaranje podataka iz financijskih izvještaja u korisne informacije potrebne za učinkovito upravljanje i donošenje informiranih odluka. Takva analiza uključuje detaljno istraživanje i interpretaciju pokazatelja sadržanih u financijskim izvještajima (Žager, Žager, 2008). Cilj financijske analize je prepoznati snage i slabosti poduzeća, identificirati potencijalne rizike i prilike, te procijeniti financijsku stabilnost i održivost poslovanja. Na temelju tih informacija, menadžment može donijeti strateške odluke koje će poboljšati poslovanje poduzeća, optimizirati resurse i povećati profitabilnost.

U Republici Hrvatskoj, temeljni financijski izvještaji regulirani su nizom zakonskih i regulatornih okvira. Prije svega, Zakonom o računovodstvu, koji postavlja osnovna pravila i smjernice za vođenje računovodstvenih poslova. Nadalje, Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja određuje specifične formate i informacije koje trebaju biti uključene u te izvještaje. Uz to, Zakon o trgovačkim društvima i Zakon o tržištima kapitala pružaju dodatne regulative koje se odnose na poslovanje trgovačkih društava i kapitalna tržišta,

osiguravajući transparentnost i pouzdanost informacija koje se pružaju dioničarima, investitorima i drugim zainteresiranim stranama. Pravilnik o registru godišnjih financijskih izvještaja definira postupke za registraciju i javnu dostupnost tih izvještaja. Hrvatski standard financijskog izvještavanja (HSFI) i Međunarodni standard financijskog izvještavanja (MSFI) postavljaju okvir za računovodstvene prakse, osiguravajući da izvještaji budu u skladu s međunarodno prihvaćenim normama i standardima. Osim toga, Pravilnik o obliku i sadržaju financijskih izvještaja izdavatelja za razdoblja tijekom godine precizira zahtjeve za periodične izvještaje koje izdavatelji moraju dostavljati tijekom poslovne godine.

2.1. Važnost financijskih izvještaja

Kako je već navedeno, financijski izvještaji su važni poduzećima jer na temelju njih mogu vidjeti kako poduzeće trenutno stoji. Za donositelje odluka su važni jer mogu analizirati poslovanje poduzeća u prošlosti i na temelju tih podataka i informacija donijeti prave odluke za budućnost, pomoću kojih će poduzeće ostvarivati tržišni rast. Važnost financijskih izvještaja je prikazana na slici 1.

Slika 1. Važnost financijskih izvještaja (Vidučić, 2008:474)

Na slici je prikazano kako financijski izvještaji utječu na poslovanje. Financijski izvještaji vode tehnikama analize i kreiranju informacija o profitabilnosti, zaduženosti, likvidnosti, povratu na

kapital, novčanim tokovima, te mogućnosti bankrota. To vodi do lakših korisničkih odluka o kupnji, prodaji ili zadržavanju dionica, kupnji obveznica i odobravanju kredita.

2.2. Vrste financijskih izvještaja

Financijski izvještaji čine temelj za financijsku analizu svakog poduzeća koje je obveznik objave tih izvještaja. Postoji širok spektar financijskih izvještaja koji se sastavljaju, a njihova specifičnost ovisi o vrsti subjekta, njegovoj veličini i karakteristikama poslovanja. Ipak, najčešći financijski izvještaji uključuju:

- bilancu, koja prikazuje financijski položaj poduzeća na određeni datum, uključujući imovinu, obveze i kapital,
- račun dobiti i gubitka, koji prikazuje prihode, rashode i financijski rezultat poduzeća tijekom određenog razdoblja,
- izvještaj o novčanom tijeku, koji daje pregled priljeva i odljeva novca u poduzeću tijekom određenog razdoblja,
- izvještaj o promjenama u glavnici, koji prikazuje promjene u kapitalu poduzeća tijekom određenog razdoblja,
- računovodstvene politike i bilješke uz financijske izvještaje, koje pružaju dodatne informacije i objašnjenja vezana uz financijske izvještaje,
- izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, koji prikazuje prihode i rashode koji nisu uključeni u račun dobiti i gubitka (Slovinac, 2019).

Osim ovih standardnih izvještaja, postoje i nestandardna dokumentacija kojoj nije propisana točna struktura, a koja uključuje:

- bilješke uz financijska izvješća, koje dodatno pojašnjavaju stavke iz financijskih izvještaja,
- izvješće revizora, koje sadrži mišljenje nezavisnog revizora o točnosti i pouzdanosti financijskih izvještaja,
- godišnje izvješće, koje daje sveobuhvatan pregled poslovanja poduzeća tijekom godine.
- odluku o utvrđivanju godišnjih financijskih izvještaja (GFI), koja formalizira usvajanje financijskih izvještaja,

- izjavu o neaktivnosti, koju podnose poduzeća koja nisu obavljala poslovne aktivnosti tijekom izvještajnog razdoblja,
- odluku o prijedlogu raspodjele dobiti ili pokriću gubitka, koja prikazuje kako poduzeće planira raspodijeliti ostvarenu dobit ili pokriti gubitke (FINA, 2024).

Ovi dokumenti zajedno pružaju cjelovitu sliku financijskog stanja, poslovanja i planova poduzeća, te su ključni za informiranje dioničara, investitora, kreditora i drugih zainteresiranih strana.

Temeljni financijski izvještaji predstavljaju vitalne instrumente za praćenje i ocjenjivanje financijskog stanja i performansi poduzeća. Oni uključuju tri glavna izvještaja: bilancu, račun dobiti i gubitka te izvještaj o novčanom toku. Svaki od ovih izvještaja pruža specifične i ključne informacije koje omogućuju analitičarima, investitorima, vjerovnicima i drugim zainteresiranim stranama da donose informirane poslovne odluke (Crnković i suradnici, 2008).

Prema Bešvik (2008) bilanca je financijski izvještaj koji prikazuje financijski položaj poduzeća u određenom trenutku, dijeleći ga na dvije osnovne kategorije: aktivu i pasivu. Aktiva obuhvaća sve resurse i imovinu poduzeća, uključujući novac, zalihe, opremu, potraživanja i investicije. S druge strane, pasiva uključuje izvore financiranja poduzeća, poput dugova prema vjerovnicima i kapitala koji pripada vlasnicima poduzeća. Analizom bilance, stručnjaci mogu procijeniti likvidnost poduzeća, odnosno njegovu sposobnost da podmiri kratkoročne obveze, te dugoročnu stabilnost i solventnost. Informacije o imovini poduzeća, strukturi kapitala i financijskoj održivosti također su ključni elementi koje bilanca pruža. Na taj način, bilanca omogućuje sveobuhvatno razumijevanje financijskog zdravlja poduzeća u određenom trenutku.

Račun dobiti i gubitka, poznat i kao izvještaj o dobiti i gubitku, prikazuje prihode, troškove i rezultirajuću neto dobit ili gubitak poduzeća tijekom određenog razdoblja. Ovaj izvještaj uključuje prihode od prodaje proizvoda ili usluga, operativne troškove, troškove prodaje i administracije, financijske prihode i rashode, te porez na dobit. Kroz račun dobiti i gubitka, analitičari mogu ocijeniti profitabilnost poduzeća, efikasnost operacija i upravljanje troškovima. Ovaj izvještaj pruža uvid u financijske performanse poduzeća, omogućujući procjenu uspješnosti u generiranju dobiti ili suočavanju s gubicima. Analiza prihoda i rashoda također otkriva koliko učinkovito poduzeće upravlja svojim resursima i troškovima, što je ključno za dugoročni uspjeh (Bešvik, 2008).

Crnković i suradnici (2008) navode da izvještaj o novčanom toku pruža informacije o novčanim tokovima poduzeća tijekom određenog razdoblja, podijeljenima na operativne, investicijske i

financijske aktivnosti. Operativne aktivnosti obuhvaćaju novčane tokove iz osnovnih poslovnih aktivnosti, poput prihoda od prodaje, plaćanja dobavljačima i radnoj snazi. Investicijske aktivnosti uključuju transakcije vezane uz dugoročnu imovinu, dok financijske aktivnosti obuhvaćaju promjene u kapitalnoj strukturi poduzeća, poput izdavanja dionica ili uzimanja kredita. Ovaj izvještaj omogućuje analitičarima da procijene likvidnost poduzeća i njegovu sposobnost generiranja dovoljno novčanih tokova za podmirenje obveza. Također pruža uvid u način korištenja ili generiranja gotovine, što može ukazati na potencijalne financijske probleme ili prilike za rast i investicije.

Dakle, temeljni financijski izvještaji igraju ključnu ulogu u donošenju informiranih poslovnih odluka. Analitičari, investitori, vjerovnici i drugi dionici koriste ove izvještaje kako bi procijenili financijsku performansu poduzeća, identificirali trendove, usporedili rezultate s drugim poduzećima u istoj industriji i procijenili rizike i prilike. Financijski izvještaji pružaju objektivne i kvantitativne informacije o financijskom stanju poduzeća, omogućujući vlasnicima, menadžmentu i vanjskim dionicima da donose strateške odluke o investicijama, financiranju i upravljanju rizicima. Također su ključni za praćenje usklađenosti s regulatornim zahtjevima i računovodstvenim standardima. Bez ovih izvještaja, bilo bi teško ili nemoguće donijeti precizne i pouzdane odluke koje utječu na budućnost poduzeća.

2.3. Financijski pokazatelji

Financijski pokazatelji poslovanja predstavljaju kvantitativne mjerljive podatke koji se koriste za procjenu financijske performanse i „zdravlja“ poduzeća. Ovi pokazatelji pružaju ključne informacije o različitim aspektima poslovanja, uključujući profitabilnost, likvidnost, zaduženost, efikasnost i vrijednost poduzeća.

Profitabilnost je jedan od ključnih aspekata poslovanja, odnosi se na sposobnost poduzeća da ostvari dobit. Ovaj financijski pokazatelj omogućuje analitičarima i menadžmentu da procijene koliko učinkovito poduzeće koristi svoje resurse, generira prihode i upravlja troškovima kako bi postiglo financijski uspjeh. Neki od najčešće korištenih pokazatelja profitabilnosti uključuju:

- marža profita: Ovaj pokazatelj prikazuje omjer dobiti u odnosu na ukupne prihode, pomažući u procjeni koliko poduzeće zarađuje nakon pokrivanja svih troškova. Više marže profita ukazuju na veću učinkovitost u generiranju dobiti,

- stopa povrata imovine (ROA): Mjeri koliko učinkovito poduzeće koristi svoju imovinu za generiranje dobiti. Viša stopa ROA ukazuje na bolje upravljanje imovinom i veću efikasnost u korištenju resursa,
- stopa povrata kapitala (ROE): Ovaj pokazatelj procjenjuje koliko učinkovito poduzeće koristi kapital svojih dioničara za generiranje dobiti. Viša stopa ROE ukazuje na veći povrat na uloženi kapital, što je znak dobrog upravljanja i financijske stabilnosti (Crnković i suradnici, 2008).

Prema Crnković i suradnicima (2008) likvidnost se odnosi na sposobnost poduzeća da pravovremeno ispuni svoje kratkoročne financijske obveze. Ona odražava koliko lako poduzeće može pretvoriti svoje imovine u gotovinu kako bi podmirilo te obveze. Visoka likvidnost ukazuje na to da poduzeće ima dovoljno likvidnih sredstava da bez poteškoća izvršava svoje financijske obveze, dok niska likvidnost može signalizirati potencijalne probleme u podmirenju tih obveza.

Postoji nekoliko ključnih pokazatelja likvidnosti koji se koriste za procjenu sposobnosti poduzeća da ispuni svoje kratkoročne financijske obveze:

- koeficijent tekuće likvidnosti: Ovaj pokazatelj mjeri omjer tekuće imovine i tekućih obveza, pružajući uvid u sposobnost poduzeća da koristi svoju kratkoročnu imovinu za podmirenje kratkoročnih obveza. Viši omjer sugerira veću likvidnost i sposobnost poduzeća da podmiri svoje obveze,
- koeficijent ubrzane likvidnosti: Također poznat kao brzi omjer, ovaj pokazatelj isključuje zalihe iz tekuće imovine, fokusirajući se na imovinu koja se može brzo pretvoriti u gotovinu. Taj omjer pruža precizniju procjenu likvidnosti poduzeća u situacijama kada se zalihe ne mogu brzo prodati,
- koeficijent trenutne likvidnosti: Mjeri najlikvidniji dio imovine, poput gotovine i kratkoročnih ulaganja, u odnosu na tekuće obveze. Ovaj pokazatelj daje uvid u sposobnost poduzeća da odmah podmiri svoje kratkoročne obveze koristeći najlikvidniju imovinu,
- koeficijent financijske stabilnosti: Ovaj pokazatelj procjenjuje ukupnu financijsku stabilnost poduzeća, uzimajući u obzir dugoročnu likvidnost i sposobnost poduzeća da se nosi s financijskim poteškoćama na duži rok,
- keto obrtni kapital: Predstavlja razliku između tekuće imovine i tekućih obveza. Pozitivan neto obrtni kapital ukazuje na to da poduzeće ima dovoljno resursa za

podmirenje svojih kratkoročnih obveza, dok negativan neto obrtni kapital može ukazivati na financijske probleme (Crnković i suradnici, 2008).

Likvidnost je ključna za održavanje poslovne stabilnosti i povjerenja investitora i kreditora. Poduzeća s visokom likvidnošću mogu brže i lakše prilagoditi svoje poslovanje promjenama na tržištu, iskoristiti nove poslovne prilike i izdržati nepredviđene financijske pritiske. S druge strane, poduzeća s niskom likvidnošću suočavaju se s većim rizikom insolventnosti i financijskih problema, što može dovesti do gubitka povjerenja dionika i poteškoća u pribavljanju financijskih sredstava. Analizom ovih pokazatelja, menadžment može donijeti bolje odluke o upravljanju imovinom i obvezama, optimizirati financijske resurse i osigurati dugoročnu održivost poslovanja. U konačnici, održavanje adekvatne razine likvidnosti ključno je za financijsko zdravlje i uspjeh svakog poduzeća.

Prema Horvat Jurjec (2011) zaduženost se odnosi na razinu financijskog duga koje poduzeće preuzima kako bi financiralo svoje aktivnosti. Ovi pokazatelji pružaju uvid u financijsku stabilnost poduzeća, njegovu sposobnost upravljanja dugovima te procjenu rizika od insolventnosti. Kroz analizu pokazatelja zaduženosti, dionici mogu dobiti bolju sliku o financijskom zdravlju poduzeća i njegovoj sposobnosti da ispunjava svoje dugoročne obveze. Ključni pokazatelji zaduženosti su:

- koeficijent zaduženosti: Ovaj pokazatelj mjeri ukupni dug u odnosu na ukupnu imovinu poduzeća. Visok koeficijent zaduženosti može ukazivati na veći financijski rizik, jer poduzeće ima veće obveze prema vjerovnicima. Nizak koeficijent sugerira da poduzeće više koristi vlastite resurse za financiranje svojih aktivnosti, što može značiti stabilniju financijsku poziciju,
- koeficijent vlastitog financiranja: Prikazuje omjer vlastitog kapitala u odnosu na ukupnu imovinu poduzeća. Viši koeficijent vlastitog financiranja pokazuje da poduzeće koristi veći udio vlastitih sredstava, što smanjuje rizik od insolventnosti i pokazuje bolju sposobnost poduzeća da se nosi s financijskim izazovima,
- odnos duga i glavnice: Ovaj pokazatelj mjeri omjer između ukupnog duga i vlastitog kapitala poduzeća. Pomaže u procjeni koliko poduzeće ovisi o vanjskom financiranju u odnosu na vlastiti kapital. Visok odnos duga i glavnice može značiti veći financijski rizik, dok nizak odnos ukazuje na konzervativniji pristup financiranju,

- stupanj pokrivaća I: Mjeri koliko puta poduzeće može pokriti svoje dugoročne obveze svojim operativnim prihodima. Ovaj pokazatelj daje uvid u sposobnost poduzeća da generira dovoljno prihoda za podmirenje dugoročnih dugova,
- stupanj pokrivaća II: Sličan stupnju pokrivaća I, ali uključuje dodatne izvore financiranja, poput kratkoročnih financijskih sredstava. Ovaj pokazatelj pruža detaljniji uvid u financijsku sposobnost poduzeća da podmiri svoje dugoročne obveze koristeći sve dostupne resurse.

Analiza zaduženosti ključna je za razumijevanje financijske stabilnosti poduzeća i njegovih dugoročnih izgleda. Visoka razina zaduženosti može ukazivati na potencijalne probleme s likvidnošću i solventnošću, što može utjecati na sposobnost poduzeća da ispunjava svoje obveze prema vjerovnicima. S druge strane, adekvatno upravljanje dugovima može pomoći poduzeću da iskoristi financijske poluge za rast i razvoj (Horvat Jurjec, 2011).

Aktivnost se odnosi na sposobnost poduzeća da efikasno upotrebljava svoje resurse. Pokazatelji aktivnosti pružaju uvid u sposobnost poduzeća da upravlja svojim sredstvima, obrće zalihe, naplaćuje potraživanja od kupaca i koristi svoje imovine. Pokazatelji aktivnosti su:

- koeficijent obrtaja ukupne imovine,
- koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine,
- koeficijent obrtaja dugotrajne imovine,
- analiza potraživanja
 - Omjer potraživanja i prodaje
 - Koeficijent obrtaja potraživanja
 - Trajanje naplate potraživanja
- analiza zaliha,
 - Omjer zaliha i prodaje
 - Koeficijent obrtaja potraživanja
 - Trajanje naplate potraživanja (Horvat Jurjec, 2011).

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos između prihoda i rashoda unutar poduzeća. Oni su ključni financijski pokazatelji koji se koriste za procjenu koliko učinkovito poduzeće koristi svoje resurse u svrhu generiranja prihoda i ostvarivanja profita. Analiza ovih pokazatelja pruža uvid u različite aspekte ekonomičnosti, uključujući produktivnost radne snage, upravljanje troškovima, učinkovitost operativnih procesa i korištenje kapitala (Crnković i suradnici, 2008). Najčešći pokazatelji ekonomičnosti su:

- ekonomičnost ukupnog poslovanja: Ovaj pokazatelj mjeri ukupnu efikasnost poduzeća u korištenju svih resursa za generiranje prihoda. Pokazuje koliko dobro poduzeće balansira između prihoda i rashoda na cjelokupnoj razini,
- ekonomičnost financiranja: Ovaj pokazatelj procjenjuje koliko učinkovito poduzeće koristi vanjske i unutarnje izvore financiranja za generiranje prihoda. Pomaže u analizi koliko su financijski troškovi, poput kamata, u odnosu na generirane prihode,
- ekonomičnost poslovnih aktivnosti: Fokusira se na efikasnost operativnih procesa unutar poduzeća. Mjeri koliko učinkovito poduzeće koristi svoje resurse u svakodnevnim poslovnim aktivnostima za postizanje prihoda,
- ekonomičnost izvanrednih aktivnosti: Procjenjuje efikasnost poduzeća u korištenju resursa za aktivnosti koje nisu dio redovitog poslovanja, poput prodaje imovine ili izvanrednih događaja. Pomaže u razumijevanju koliko su takve aktivnosti profitabilne ili troškovne.

Pokazatelji investiranja su financijski indikatori koji se koriste za procjenu koliko poduzeće ulaže u svoju imovinu i kapital s ciljem postizanja budućeg rasta i razvoja. Analiza ovih pokazatelja pruža informacije o tome koliko sredstava poduzeće troši na nove projekte, kupnju imovine, istraživanje i razvoj, akvizicije ili druge oblike investicija (Horvat Jurjec, 2011). Pokazatelji investiranja su:

- dobit po dionici (EPS): Ovaj pokazatelj mjeri profitabilnost poduzeća na temelju zarade koja pripada svakoj pojedinačnoj dionici. Viša dobit po dionici ukazuje na veću profitabilnost i potencijal za isplatu većih dividendi,
- dividenda po dionici (DPS): Pruža informaciju o iznosu dividende koju poduzeće isplaćuje po dionici. Visoka dividenda po dionici može biti atraktivna za investitore, signalizirajući stabilnost i profitabilnost poduzeća,
- ukupna rentabilnost dionice: Mjeri ukupni povrat na ulaganje u dionice, uključujući kapitalne dobitke i isplaćene dividende. Ovaj pokazatelj pomaže investitorima da procijene ukupnu vrijednost svojih ulaganja u poduzeće,
- dividendna rentabilnost dionice: Ovaj pokazatelj prikazuje omjer između isplaćene dividende i tržišne cijene dionice. Pomaže investitorima da procijene koliki povrat mogu očekivati u obliku dividendi u odnosu na trenutnu tržišnu vrijednost dionice (Horvat Jurjec, 2011).

Pokazatelji ekonomičnosti i investiranja ključni su za procjenu financijskog zdravlja i perspektiva poduzeća. Menadžment koristi ove pokazatelje za donošenje informiranih odluka o operativnim strategijama, upravljanju resursima i planiranju budućih investicija. Investitori, s druge strane, koriste ove pokazatelje za procjenu atraktivnosti ulaganja u poduzeće i za donošenje odluka o portfelju. Održavanje ravnoteže između ekonomičnosti i adekvatnih investicija omogućava poduzeću dugoročni rast i stabilnost, te pomaže u stvaranju vrijednosti za dioničare.

3. Metodologija rada

Cilj ovog rada je dati teorijski okvir financijskih izvještaja i financijske analize, te njihove važnosti, ali i analizirati financijske pokazatelje poduzeća Kraš. U radu je provedeno istraživanje na temelju sekundarnih podataka. Podaci su prikupljeni online, s web sjedišta tvrtke Kraš, a podaci koji su se prikupljali su bilanca, račun dobiti i gubitka i izvještaj o novčanom tijeku. Kako bi se podaci mogli usporediti, analizirane su posljednje dvije godine za koje su podaci dostupni, odnosno 2022. godina i 2023. godina. Podaci za teorijski okvir prikupljeni su iz relevantne literature koja je dostupna na tu temu. U radu su korištene metoda analize, metoda sinteze i metoda klasifikacije, a rad je napisan tijekom svibnja i lipnja 2024. godine.

4. Analiza financijskih izvještaja promatrane tvrtke

U ovom poglavlju, analizirat će se bilanca, račun dobiti i gubitka, te izvještaj o novčanom tijeku poduzeća Kraš. Analizirat će se 2023. godina u odnosu na 2022. godinu.

Tablica 1 . Bilanca 2022. i 2023. godine izražena u eurima (Kraš.hr, 2024.)

Naziv pozicije	AOP oznaka	Prethodna godina (neto)	Tekuća godina (neto)
I	2	4	5
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	001	0	0
B) DUGOTRAJNA IMOVINA (003+010+020+029+033)	002	79.685.473	79.685.473
I. NEMATERIJALNA IMOVINA (004 do 009)	003	2.872.467	2.788.797
1. Izdaci za razvoj	004	0	0
2. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	005	2.448.225	2.751.853
3. Goodwill	006	0	0
4. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	007	0	35.669
5. Nematerijalna imovina u pripremi	008	421.114	0
6. Ostala nematerijalna imovina	009	3.128	1.275
II. MATERIJALNA IMOVINA (011 do 019)	010	75.469.583	74.900.369
1. Zemljište	011	1.372.165	11.367.726
2. Građevinski objekti	012	11.367.726	20.127.484
3. Postrojenja i oprema	013	25.194.135	24.176.328
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	014	3.089.982	3.365.809
5. Biološka imovina	015	100.342	100.246
6. Predujmovi za materijalnu imovinu	016	1.782.721	2.153.696
7. Materijalna imovina u pripremi	017	2.833.359	4.883.303
8. Ostala materijalna imovina	018	96.757	89.707
9. Ulaganje u nekretnine	019	8.071.940	8.636.070
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA (021 do 028)	020	1.335.164	1.254.0390
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	021	0	0
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	022	0	0
3. Sudjeljujući interesi (udjeli)	023	0	0
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjeljujući interesi	024	0	0
5. Ulaganja u vrijednosne papire	025	0	0
6. Dani zajmovi, depoziti i slično	026	103.118	35.512
7. Ostala dugotrajna financijska imovina	027	0	0
8. Ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	028	1.232.046	1.218.527
IV. POTRAŽIVANJA (030 do 032)	029	8.259	0
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	030	0	0
2. Potraživanja po osnovi prodaje na kredit	031	0	0
3. Ostala potraživanja	032	8.259	0
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	033	0	0
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA (035+043+050+058)	034	85.347.529	85.663.690
I. ZALIHE (036 do 042)	035	33.183.833	26.932.345
1. Sirovine i materijal	036	19.739.925	10.800.387
2. Proizvodnja u tijeku	037	845.027	1.057.740
3. Gotovi proizvodi	038	11.874.522	14.256.301
4. Trgovačka roba	039	551.086	788.790
5. Predujmovi za zalihe	040	35.290	29.127
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	041	137.983	0
7. Biološka imovina	042	0	0
II. POTRAŽIVANJA (044 do 049)	043	35.543.893	37.493.972
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	044	0	0
2. Potraživanja od kupaca	045	33.735.770	36.789.282
3. Potraživanja od sudjeljujućih poduzetnika	046	0	0
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	047	11.468	9.517
5. Potraživanja od države i drugih institucija	048	1.342.415	448.716
6. Ostala potraživanja	049	454.240	246.457
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA (051 do 057)	050	15.167	2.003.534
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	051	0	0
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	052	0	0
3. Sudjeljujući interesi (udjeli)	053	0	0
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjeljujući interesi	054	0	0
5. Ulaganja u vrijednosne papire	055	0	0
6. Dani zajmovi, depoziti i slično	056	3.534	2.003.534
7. Ostala financijska imovina	057	11.633	0
IV. NOVAC U BANCII I BLAGAJNI	058	16.604.636	16.604.636
D) PLACENI TROSKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRACUNATI PRIHODI	059	232.317	282.683
E) UKUPNO AKTIVA (001+002+034+059)	060	165.265.319	164.889.578
F) IZVANBILANCNI ZAPISI	061	29.881	9.374
A) KAPITAL I REZERVE (063+064+065+071+072+075+078)	062	102.657.261	107.004.458
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	063	79.560.475	79.560.470
II. KAPITALNE REZERVE	064	-2.060.243	-2.060.238
III. REZERVE IZ DOBITI (066+067-068+069+070)	065	4.299.981	4.299.981

1. Zakonske rezerve	066	4.299.981	4.299.981
2. Rezerve za vlastite dionice	067	5.307.750	5.789.483
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	068	-5.307.750	-5.789.483
4. Statutarne rezerve	069	0	0
5. Ostale rezerve	070	0	0
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	071	1.090.126	1.090.126
V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI I OSTALO	072	-100.775	-111.862
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK (073-074)	072	15.032.098	17.570.686
1. Zadržana dobit	073	15.032.098	17.570.686
2. Preneseni gubitak	074	0	0
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (076-077)	075	4.835.599	6.655.295
1. Dobit poslovne godine	076	4.835.599	6.655.295
2. Gubitak poslovne godine	077	0	0
VIII. MANJINSKI INTERES	078	0	0
B) REZERVIRANJA (080 do 082)	079	6.194.017	3.848.310
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	080	3.363.014	3.644.102
2. Rezerviranja za porezne obveze	081	0	0
3. Rezerviranja za započete sudske sporove	082	2.831.003	204.208
C) DUGOROČNE OBVEZE (084 do 092)	083	26.261.2300	19.514.316
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	084	0	0
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	085	16.762	22.491
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	086	23.493.101	18.657.274
4. Obveze za predujmive	087	0	0
5. Obveze prema dobavljačima	088	0	0
6. Obveze po vrijednosnim papirima	089	0	0
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	090	0	0
8. Ostale dugoročne obveze	091	1.939.152	51.272
9. Odgođena porezna obveza	092	812.215	783.279
D) KRATKOROČNE OBVEZE (094 do 105)	093	28.779.899	33.553.015
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	094	0	0
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	095	36.637	30.464
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	096	9.779.757	9.559.382
4. Obveze za predujmive	097	44.390	151.096
5. Obveze prema dobavljačima	098	14.569.093	19.386.953
6. Obveze po vrijednosnim papirima	099	0	0
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	100	0	0
8. Obveze prema zaposlenicima	101	1.803.568	2.082.722
9. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	102	1.959.636	1.877.276
10. Obveze s osnove udjela u rezultatu	103	118.122	134.009
11. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	104	0	0
12. Ostale kratkoročne obveze	105	468.696	331.113
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	106	1.372.912	969.479
F) UKUPNO – PASIVA (062+079+083+093+106)	107	165.265.319	164.889.578
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	108	29.881	9.374

Izvor: Zagrebačka burza (www.zse.hr)

Zalihe su pale s 33.183.833 € na 26.932.345 €, što može ukazivati na optimizaciju poslovnih procesa, smanjenje viška ili ubrzanje prodaje proizvoda, Potraživanja su porasla s 35.543.893 € na 37.493.972 €, odražavajući povećanje potraživanja od kupaca, vjerojatno zbog povećane prodaje ili produljenja razdoblja naplate. Značajno smanjenje dugoročnih dugova sa 26.261.230 eura na 19.514.316 eura, posebice dugova prema bankama, pokazuje uspješnost smanjenja duga. Kratkoročni dugovi su porasli sa 28.779.899 € na 33.553.015 €, što može ukazivati na povećanje aktivnosti i dugova prema dobavljačima ili financijskim institucijama.

Tablica 2. Skraćena tablica račun dobiti i gubitka tvrtke Kraš u eurima 2022. i 2023. godine

Red.broj	Naziv	2022.	2023.
1.	Poslovni prihodi	153.683.782	177.086.478
2.	Poslovni rashodi	147.815.007	168.979.686
3.	Financijski prihodi	1.287.305	833.372
4.	Financijski rashodi	1.210.293	626.472
5.	Udio u dobiti od pridruženih poduzetnika	0	0
6.	Udio u gubitku od pridruženih poduzetnika	0	0
7.	Izvanredni-ostali prihodi	0	0
8.	Izvanredni-ostali rashodi	0	0
9	Ukupni prihodi (1+3+5+7)	154.971.087	177.919.850
10	Ukupni rashodi (2+4+6+8)	149.025.300	169.606.158
11	Dobit ili gubitak prije oporezivanja	5.945.787	8.313.692
12	Dobit ili gubitak razdoblja	4.835.599	6.655.295

Tablica 2. Račun dobiti i gubitka 2022. i 2023. godine (Kraš.hr, 2024.)

Poslovni prihodi tvrtke u 2022. godini iznosili su 153.683.782 eura, dok su u 2023. godini porasli na 177.086.478 eura, što predstavlja rast od oko 15%. Istovremeno, poslovni rashodi su porasli s 147.815.007 eura u 2022. godini na 168.979.686 eura u 2023. godini, što predstavlja rast od oko 14%. Financijski prihodi su smanjeni s 1.287.305 eura u 2022. godini na 833.372 eura u 2023. godini. Financijski rashodi su također smanjeni s 1.210.293 eura u 2022. godini na 626.472 eura u 2023. godini. Ukupni prihodi, koji uključuju poslovne i financijske prihode, porasli su s 154.971.087 eura u 2022. godini na 177.919.850 eura u 2023. godini. Ukupni rashodi, koji uključuju poslovne i financijske rashode, također su porasli s 149.025.300 eura u 2022. godini na 169.606.158 eura u 2023. godini. Dobit prije oporezivanja porasla je s 5.945.787 eura u 2022. godini na 8.313.692 eura u 2023. godini, što predstavlja značajan porast od oko 40%. Dobit razdoblja, nakon oporezivanja, također je porasla s 4.835.599 eura u 2022. godini na 6.655.295 eura u 2023. godini, što je rast od oko 38%.

Tablica 3. Izvještaj o novčanom tijeku 2022. i 2023. godine u eurima (Kraš.hr, 2024.)

Naziv pozicije	AOP oznaka	Prethodna godina	Tekuća godina
1	2	4	5
1. Dobit prije poreza	001	5.945.787	8.313.692
2. Usklađenja (AOP 003 do 010):	002	12.988.329	7.185.041
I. Ukupno povećanje novčanog tijeka od poslovnih aktivnosti (001 do 006)	003	18.934.116	15.498.733
1. Smanjenje kratkoročnih obveza	004	-1.454.606	3.513.605
2. Povećanje kratkotrajnih potraživanja	005	-3.161.228	-1.938.445
3. Povećanje zaliha	006	-9.622.878	5.756.521
4. Ostalo smanjenje novčanog tijeka	007	138.996	376.949
II. Novac iz poslovanja	008	4.834.400	23.207.363
A) NETO POVEĆANJE NOVČANOG TIJEKA OD POSLOVNIH	009	4.708.813	21.954.730
Novčani tokovi od investicijskih aktivnosti	010	0	0
1. Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	011	1.359.052	780.801
2. Novčani primici od prodaje vlasničkih i dužničkih instrumenata	012	0	0
3. Novčani primici od kamata	014	1.961	483.880
4. Novčani primici od dividendi	015	0	482
5. Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti	016	36.178	14.809
6. Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti	017	35.589	65.614
III. Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti	018	1.432.780	1.345.586
1. Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	019	-9.479.201	-9.013.224
2. Novačani izdaci s osnove danih zajmova i štednih uloga za razdoblje	020	0	-2.000.000
3. Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	021	0	0
IV. Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti (021 do 023)	022	-9.479.201	-11.013.224
B1) NETO POVEĆANJE NOVČANOG TIJEKA OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI (020-024)	023	-8.046.421	-9.667.638
B2) NETO SMANJENJE NOVČANOG TIJEKA OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI (024-020)	024	-8.046.421	-9.667.638
1. Novčani primici od izdavanja vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata	025	0	0
2. Novčani primici od glavnice kredita, zadužnica, pozajmica i drugih posudbi	026	25.003.192	3.000.000
3. Ostali primici od financijskih aktivnosti	027	0	0
V. Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti (027 do 029)	028	25.003.192	3.000.000
1. Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita i obveznica	029	-9.285.877	-9.679.757
2. Novčani izdaci za isplatu dividendi	030	-1.884.229	-1.918.507
3. Novčani izdaci za financijski najam	031	0	0
4. Novčani izdaci za otkup vlastitih dionica	032	0	-481.733
5. Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti	033	-717.612	-577.892
VI. Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti (031 do 035)	034	-11.887.718	-12.657.889

C) NETO NOVČANI TOKOVI OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	035	13.115.474	-9.657.889
D) NETO POVEĆANJE ILI SMANJENJE NOVČANIH TOKOVA	036	9.777.866	2.629.203
E) NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA	037	6.826.770	16.604.636
F) NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA	038	16.604.636	19.233.839

Izvor: Izvor: Zagrebačka burza (www.zse.hr)

U 2022. godini, neto novčani tokovi od poslovnih aktivnosti iznosili su 4.708.813 eura, dok su u 2023. godini značajno porasli na 21.954.730 eura. Investicijske aktivnosti tvrtke pokazuju kontinuirani negativan trend, s neto novčanim tokovima od -8.046.421 eura u 2022. godini i -9.667.638 eura u 2023. godini. Financijske aktivnosti pokazale su promjenjiv trend između 2022. i 2023. godine. U 2022. godini, neto novčani tokovi od financijskih aktivnosti iznosili su 13.115.474 eura, dok su u 2023. godini prešli u negativno područje i iznosili -9.657.889 eura. U 2022. godini tvrtka je ostvarila neto povećanje novčanih tokova od 9.777.866 eura, dok je u 2023. godini to povećanje iznosilo 2.629.203 eura.

Tablica 4. Pokazatelji likvidnosti i zaduženosti tvrtke Kraš za 2022. i 2023 godinu u eurima

Pokazatelji likvidnosti	Izračun	2022	2023
Koeficijent tekuće likvidnosti	<i>Kratkotrajna imovina/Kratkoročne obveze</i>	9,72	2,55
Koeficijent ubrzane likvidnosti	<i>Kratkotrajna imovina–zalihe/ Kratkoročne obveze</i>	5,94	1,75
Koeficijent trenutne likvidnosti	<i>Novac / Kratkoročne obveze</i>	1,89	0,57
Koeficijent financijske stabilnosti	<i>Dugotrajna imovina / Dugoročne obveze+kapital</i>	0,61	0,62
Pokazatelji Zaduzenosti			
Koeficijent zaduzenosti	Ukupne obveze/ukupna imovina	0,21	0,32

Koeficijent vlastitog financiranja	<i>Glavnica / Ukupna imovina</i>	0,65	0,68
Koeficijent financiranja	<i>Ukupne obveze / Glavnica</i>	0,34	0,50

Izvor: izrada autora

Znatno smanjenje koeficijenta tekuće likvidnosti sugerira pogoršanje likvidnosti tvrtke u 2023. godini. To znači da je Kraš imao manje kratkotrajne imovine u odnosu na kratkoročne obveze u 2023. godini nego u 2022. godini. Koeficijent ubrzane likvidnosti također ukazuje na smanjenje likvidnosti dok smanjenje ubrzane likvidnosti pokazuje da Kraš ima manje likvidnih sredstava (isključujući zalihe) u odnosu na kratkoročne obveze u 2023. godini. Koeficijent trenutne likvidnosti ukazuje na sposobnost podmirenja kratkoročnih obveza samo s gotovinom. Oštar pad ovog koeficijenta ukazuje na to da je Kraš u 2023. godini imao značajno manje gotovine u odnosu na svoje kratkoročne obveze nego u 2022. godini. Ovaj koeficijent je ostao gotovo isti, što znači da se nije značajno promijenila sposobnost tvrtke da podmiri svoje dugoročne obveze dugotrajnom imovinom između 2022. i 2023. godine. Blago povećanje koeficijenta vlastitog financiranja ukazuje na to da je Kraš u 2023. godini povećao udio kapitala u ukupnoj imovini, što može biti znak jačanja kapitalne strukture. Povećanje koeficijenta financiranja ukazuje na to da se tvrtka u 2023. godini više oslanjala na obveze za financiranje svoje imovine nego u 2022. godini, što može povećati financijski rizik

Tablica 5. Pokazatelji aktivnosti tvrtke Kraš d.d za 2022. i 2023 godinu

Pokazatelji aktivnosti	Izračun	2022.	2023
Koeficijent obrta ukupne imovine	Ukupna imovina /Poslovni prihod	0,93	1,08
Koeficijent obrta dugotrajne imovine	Dugotrajna imovina /Poslovni prihod	1,93	2,24
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	Kratkotrajna imovina /Poslovni prihodi	1,80	2,07
Koeficijent obrta potraživanja	Potraživanja/ Poslovni prihodi	4,36	4,75
Koeficijent obrta zaliha	Zalihe/ Poslovni prihodi	5,74	5,36

Izvor: izrada autora

U 2023. Kraš je poboljšao učinkovitost korištenja imovine za ostvarivanje prihoda. Koeficijent obrtaja ukupne imovine povećao se s 0,94 na 1,08, što ukazuje na bolju produktivnost imovine. Uočili smo sličan razvoj omjera obrtaja dugotrajne imovine (2,24 prema 1,96) i kratkoročne imovine (2,09 prema 1,96) što sugerira bolje korištenje obje vrste imovine za stvaranje prihoda.

Omjer obrtaja potraživanja povećao se s 4,36 na 4,75, odražavajući poboljšanje u oporavku kredita. Međutim, koeficijent obrtaja zaliha porastao je s 5,74 na 5,36, što može ukazivati na povećanje zaliha u odnosu na prihod i zahtjeva dodatnu analizu za optimizaciju zaliha.

Općenito, Kraš je poboljšao svoju operativnu učinkovitost u 2023., što ukazuje na bolju sposobnost generiranja prihoda s postojećim resursima.

Tablica 6. Pokazatelji ekonomičnosti tvrtke Kraš d.d za 2022 i 2023, godinu

Pokazatelji ekonomičnosti	Izračun	2022.	2023.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	Ukupni rashodi / Ukupni prihodi	1,04	1,05
Ekonomičnost prodaje	Poslovni rashodi / Poslovni prihodi	1,04	1,05
Ekonomičnost financiranja	Financijski rashodi / Financijski prihodi	1,06	1,33

Izvor: izrada autora

Kraš je u 2023. godini zabilježio poboljšanja svih ključnih ekonomskih pokazatelja. Profitabilnost ukupnog poslovanja blago je porasla s 1,04 u 2022. na 1,05 u 2023., što ukazuje na nešto bolju sposobnost poduzeća da ostvari prihod u odnosu na ukupne troškove. Poboljšana je i učinkovitost prodaje, pa je omjer pao s 1,04 na 1,05. Ovo poboljšanje sugerira da je Kraš postao nešto učinkovitiji u pogledu prihoda u odnosu na troškove poslovanja, što je

pozitivan znak za operativnu profitabilnost. Financijska ekonomija pokazuje značajan rast, s koeficijentom koji je povećan s 1,06 na 1,33. To pokazuje značajan napredak u omjeru financijskih prihoda i financijskih rashoda, što sugerira da je Kraš bolje upravljao svojim financijskim troškovima i ostvario veće prihode od financijskih aktivnosti u 2023. godini. Općenito, Kraš je poboljšao svoju ekonomiju u 2023. u odnosu na 2022., s većim učinkom u

upravljanje troškovima i prihodima, što doprinosi ukupnoj profitabilnosti i boljoj poslovnoj učinkovitosti.

Tablica 7. Pokazatelji profitabilnosti tvrtke Kraš d.d za 2022. i 2023. godinu

Pokazatelji profitabilnosti	Izračun	2022.	2023.
Neto profitna marža:	Poslovni prihodi / Dobit razdoblja	3,15%	3,76%
Bruto profitna marža:	Poslovni prihodi / Bruto dobit	3,82%	4,58%
Povrat na imovinu (ROA)	ukupna imovina / Dobit razdoblja	2,93%	4,04%
Povrat na vlastiti kapital (ROE):	Kapital / Dobit razdoblja	4,51%	6,49%

Izvor: izrada autora

Neto profitna marža predstavlja udio dobiti razdoblja u ukupnom prihodu poslovanja. U 2023. godini neto profitna marža porasla je s 3,15% u 2022. na 3,76%, što ukazuje na poboljšanje sposobnosti tvrtke da generira neto dobit iz svojih prihoda.

Bruto profitna marža mjeri udio bruto dobiti u poslovnim prihodima. U 2023. godini bruto profitna marža porasla je s 3,82% na 4,58%, što upućuje na to da je Kraš kroz svoju osnovnu djelatnost poboljšao profitabilnost. Povrat na imovinu (ROA) pokazuje neto dobit koju je tvrtka ostvarila u odnosu na ukupnu imovinu. ROA je porastao s 2,93% u 2022. godini na 4,04% u 2023. godini, što ukazuje na bolju učinkovitost u korištenju imovine za stvaranje dobiti.

Povrat kapitala (ROE) mjeri povrat kapitala investitora. U 2023. ROE je porastao s 4,51% na 6,49%, što ukazuje na značajno poboljšanje profitabilnosti dioničara. Općenito, Kraš je poboljšao sve ključne pokazatelje profitabilnosti u 2023. godini. Povećanje neto i bruto profitne marže, ROA i ROE ukazuju na poboljšanu operativnu učinkovitost i veću sposobnost generiranja dobiti, što pridonosi boljoj financijskoj stabilnosti i većoj privlačnosti za investicije.

5. Rezultati i rasprava

Financijska analiza tvrtke predstavlja temeljni alat za razumijevanje njezinog financijskog zdravlja, performansi i potencijala za budući rast. Ova analiza uključuje ispitivanje financijskih izvještaja kao što su bilanca stanja, račun dobiti i gubitka te izvještaj o novčanom tijeku. Kroz analizu ovih dokumenata, menadžment, investitori, vjerovnici i ostali dionici mogu donositi informirane odluke koje će utjecati na strategiju i upravljanje tvrtkom. Bilanca stanja pruža pregled imovine, obveza i kapitala tvrtke u određenom trenutku. Analiza bilance stanja omogućuje razumijevanje strukture kapitala, likvidnosti i solventnosti tvrtke. Račun dobiti i gubitka pruža uvid u prihode, troškove i neto dobit tvrtke tijekom određenog razdoblja. Izvještaj o novčanom tijeku pruža informacije o novčanim priljevima i odljevima iz operativnih, investicijskih i financijskih aktivnosti tvrtke.

Analiza imovine i obveza tvrtke, odnosno njene bilance, omogućava duboko razumijevanje njezinog financijskog stanja, strukture kapitala i sposobnosti ispunjavanja dugoročnih i kratkoročnih obveza. Promjene u dugotrajnoj i kratkotrajnoj imovini, kapitalu i rezervama, te dugoročnim i kratkoročnim obvezama, važni su pokazatelji poslovanja svakog poslovnog subjekta. Financijska analiza bilance pokazuje da je tvrtka uspjela održati relativnu stabilnost u svojoj imovini i obvezama između 2022. i 2023. godine. Povećanje kapitala i rezervi, uz smanjenje dugoročnih obveza, ukazuje na jačanje financijskog položaja tvrtke. Iako su kratkoročne obveze porasle, ukupna likvidnost je održana stabilnom zahvaljujući povećanju kratkotrajne imovine.

Financijska analiza računa dobiti i gubitka tvrtke kroz dvije godine, pruža uvid u njezinu sposobnost generiranja prihoda, kontroliranja rashoda te ostvarivanja dobiti. Razmatranje ključnih financijskih pokazatelja kao što su poslovni prihodi, poslovni rashodi, financijski prihodi i rashodi te dobit ili gubitak prije oporezivanja, omogućava razumijevanje poslovnih strategija tvrtke. Analiza je pokazala da je tvrtka ostvarila značajan napredak u poslovanju između 2022. i 2023. godine. Povećanje poslovnih prihoda nadmašilo je rast poslovnih rashoda, što je rezultiralo većom profitabilnošću. Smanjenje financijskih rashoda, unatoč smanjenju financijskih prihoda, dodatno je doprinijelo povećanju ukupne dobiti. Ovi pokazatelji ukazuju na učinkovito upravljanje resursima i financijama, te na sposobnost tvrtke da generira veću vrijednost za svoje dioničare. Sveukupno, tvrtka je pokazala pozitivne trendove rasta i poboljšanja.

Financijska analiza novčanih tokova omogućuje dublje razumijevanje sposobnosti tvrtke da generira novac kroz svoje poslovne, investicijske i financijske aktivnosti. Analiza novčanih tokova za 2022. i 2023. godinu pokazuje da je tvrtka uspjela značajno poboljšati svoje poslovne aktivnosti, što je rezultiralo povećanjem operativnih novčanih tokova. Istovremeno, kontinuirana ulaganja u investicijske aktivnosti pokazuju predanost budućem rastu, iako su negativno utjecala na trenutnu likvidnost. Promjene u financijskim aktivnostima ukazuju na prilagodbe u financijskoj strategiji tvrtke. Sveukupno, unatoč izazovima, tvrtka je zadržala pozitivne neto novčane tokove, što je dobar znak za njezinu financijsku stabilnost i sposobnost da se prilagodi promjenjivim uvjetima na tržištu.

6. Zaključak

Financijska izvješća su vrlo važan element poslovanja. Važna su za poduzetnika i za menadžere. Poduzetnik iz njih može vidjeti kako njegovo poduzeće stoji na tržištu i kakvu financijsku korist ima od njega. Za menadžere su financijski izvještaji važni zbog donošenja odluka. Oni na temelju analize poslovanja u prošlosti mogu donijeti prave odluke koje će utjecati na poslovanje poduzeća u budućnosti. Financijski izvještaji se odnose na podatke koje poduzeća pišu kako bi mogli napraviti financijsku analizu i tako lakše donijeti važne odluke za poduzeće. Financijska analiza predstavlja skup tehnika koje se koriste da bi se pretvorili podaci iz financijskih izvještaja u informacije koje su potrebne za upravljanje i donošenje odluka.

U ovom radu, analizirani su financijski izvještaji tvrtke Kraš iz 2023. godine. Analiza bilance tvrtke pokazuje smanjenje dugotrajne imovine, što može ukazivati na amortizaciju ili prodaju, ali i na optimizaciju imovinske baze. Stabilnost kratkotrajne imovine ukazuje na dosljedno upravljanje obrtajnim kapitalom, ključnim za održavanje likvidnosti. Povećanje plaćenih troškova može pomoći u stabilizaciji budućih operacija. Minimalno smanjenje ukupne aktive ukazuje na stabilnost imovine. Porast kapitala i rezervi odražava povećanje zadržane dobiti ili dodatna ulaganja dioničara, jačajući financijsku stabilnost. Smanjenje rezerviranja može ukazivati na smanjenje budućih obveza ili rizika. Smanjenje dugoročnih obveza poboljšava financijski položaj tvrtke, dok povećanje kratkoročnih obveza zahtijeva pažljivo upravljanje likvidnošću. Smanjenje izvanbilančnih zapisa smanjuje ukupni rizik tvrtke.

Porast poslovnih prihoda ukazuje na uspješno poslovanje, dok povećanje rashoda nije nadmašilo rast prihoda, što je pozitivno za profitabilnost. Smanjenje financijskih prihoda može ukazivati na manji prihod od ulaganja, dok smanjenje financijskih rashoda ukazuje na smanjenje zaduženosti. Sveukupno, povećanje dobiti prije i nakon oporezivanja odražava poboljšanje operativne učinkovitosti. Značajan porast neto novčanih tokova ukazuje na poboljšanje operativne učinkovitosti, dok negativni novčani tokovi od investicijskih aktivnosti sugeriraju ulaganje u dugotrajnu imovinu i budući rast. Promjene u novčanim tokovima od financijskih aktivnosti između 2022. i 2023. godine ukazuju na prilagodbe u financijskoj strategiji tvrtke.

Literatura

1. Bešvik, B. (2008): Kako čitati i analizirati financijske izvještaje. Zagreb: RRIF plus
2. Crnković, L., Martinović, J., Mijoč, I. (2008): Financijsko računovodstvo. Osijek: Ekonomski fakultet Sveučilišta u Osijeku
3. FINA (2024): Poduzetnici, URL: <https://www.fina.hr/poduzetnici>, datum pristupanja: 13.6.2024.
4. Horvat Jurjec, K. (2011): Analiza financijskih izvještaja pomoću financijskih pokazatelja. Zagreb: RRiF
5. Kraš: Rezultati poslovanja za razdoblje I-XII 2023. godine, URL: <https://www.kras.hr/hr/o-nama/informacije-za-investitore/financijska-izvjesca?y=2022>, datum pristupanja: 25.6.2024.
6. Kraš: Rezultati poslovanja za razdoblje I-XII 2023. godine, URL: <https://www.kras.hr/hr/o-nama/informacije-za-investitore/financijska-izvjesca?y=2023>, datum pristupanja: 25.6.2024.
7. Slovinac, I. (2019): Primjenjujete li HSFI-e ili MSFI-e?, URL: <https://www.teb.hr/novosti/2019/primjenjujete-li-hsfi-e-ili-msfi-e/>, datum pristupanja: 12.6.2024.
8. Vidučić, Lj. (2008): Financijski menadžment. Zagreb: RRiF
9. Žager, K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja. Zagreb: Masmedia

Popis slika

Slika 1. Važnost financijskih izvještaja	8
--	---

Popis tablica

Tablica 1. Bilanca 2022. i 2023. godine izražena u eurima	18
Tablica 2. Račun dobiti i gubitka 2022. i 2023. godine	19
Tablica 3. Tablica 3. Izvještaj o novčanom tijeku 2022. i 2023. godine	20
Tablica 4. Pokazatelji likvidnosti i zaduženosti tvrtke Kraš za 2022. i 2023 godinu	23
Tablica 5. Pokazatelji aktivnosti tvrtke Kraš d.d za 2022. i 2023 godinu	23
Tablica 6. Pokazatelji ekonomičnosti tvrtke Kraš d.d za 2022 i 2023, godinu	24
Tablica 7. Pokazatelji profitabilnosti tvrtke Kraš d.d za 2022. i 2023. godinu	25